

SZEGEDI TUDOMÁNYEGYETEM
JELENKORTÖRTÉNETI
TANSZÉK

**Útmutató a hallgatók számára
lábjegyzet-hivatkozások és bibliográfiák
készítésére**

A hivatkozás szabályai

a) Lábjegyzetek készítése

• **Könyvek leírása:**

1. az első előforduláskor:

Kalmár Melinda: *Történelmi galaxisok vonzásában. Magyarország és a szovjetrendszer, 1945–1990.* Budapest: Osiris, 2014. 97.

[Szerző: Cím. Megjelenés helye: Kiadó, kiadás éve. oldal.]

2. ismételt előfordulás esetén:

Kalmár: *Történelmi galaxisok vonzásában*, 97.

- A „Dr.”-t a szerzők neve előtt elhagyjuk mind a jegyzetekben, mind pedig a bibliográfiában.
- A hosszú címeket rövidítjük például az alcím elhagyásával.
- Egyáltalán ne használjuk az „old.”, „o.”, „p/pp.” rövidítéseket sem a jegyzetekben, sem pedig az irodalomjegyzékben!
- Oldalszámot nem írunk ki, ha a teljes munkára hivatkozunk.
- A jegyzetekben a tételeket pontosvesszővel választjuk el.
- Évszámok, oldalszámok közé nagyköötőjel kerül (Ctrl és a numerikus billentyűzeten a 'mínusz' jel).
- Amennyiben ugyanazon munka ugyanazon helyét közvetlenül egymást követően többször idézzük, akkor az „Uo.” rövidítést használhatjuk.
- Háromnál több szerző esetében választhatjuk azt, hogy csak az első nevét adjuk meg, s ezt az „et alia” rövidített formájának használatával jelezzük:
Csermely Péter et al.: *Kutatás és közlés a természettudományokban.* Budapest: Osiris, 1999.
- Ha egy munkából több oldalszámra is hivatkozunk, az oldalszámot mindig követi pont, az oldalszámokat vesszővel választjuk el.
- Az angol nyelvű címléírásokban a főcím és az alcím közé minden dokumentumtípusban kettőspontot teszünk.
- A jegyzetekben a családnevet és az egyénnevet az eredeti publikációkban megjelenő névsorrendben tüntetjük fel az első említéskor, minden dokumentumtípusban (a bibliográfiában viszont a családnévvel kezdjük a felsorolást):

1. az első előforduláskor:

Annette Vowinckel: *Agenten der Bilder. Fotografisches Handeln im 20. Jahrhundert.* Göttingen: Wallstein, 2016. 98–99., 105–107.

Béla Tomka: *Austerities and Aspirations: A Comparative History of Growth, Consumption, and Quality of Life in East Central Europe since 1945.* Budapest–New York: CEU Press, 2020. 23.

2. ismételt előfordulás esetén:

Vowinckel: *Agenten der Bilder*, 98–99., 105–107.

Tomka: *Austerities and Aspirations*, 23.

• **Kötetben megjelent tanulmányok:**

1. az első előforduláskor:

Romsics Ignác: Tisza és Bethlen. In: ifj. Bertényi Iván (szerk.): *Tisza István, két korszak határán*. Budapest: Országgyűlés Hivatala, 2016. 205.

[Szerző: Cím. In: Szerkesztő (szerk.): *Kötet címe*. Megjelenés helye: Kiadó, kiadás éve. oldal.]

2. ismételt előfordulás esetén:

Romsics: Tisza és Bethlen, 205.

• Amennyiben egy tanulmány azonos szerző gyűjteményes kötetében jelenik meg, akkor rövidítés jelzi, hogy „ugyanő” a szerző és a szerkesztő:

Kövér György: Korszakolás és korszaktudat. A 19. századi periodizáció kérdései a társadalomtörténetben. In: Uő: *A felhalmozás íve*. Budapest: Új Mandátum, 2002. 352.

• Több szerző/szerkesztő neve közé nagyköjtőjelet teszünk (nem „tapad”).

• Több kiadás helyét jelölő város közé szintén nagyköjtőjelet teszünk („tapad”), ugyanakkor több kiadó esetében nem „tapad”).

Gyáni Gábor: A háborús napló mint kordokumentum. Kemény Simon és Fenyő Miksa önvallomásai. In: Gyarmati György – Pihurik Judit (szerk.): *Háborús hétköznapiak hadszíntéren, hátszágban, 1939–1945*. Budapest–Pécs: Magyar Történelmi Társulat – Kronosz Kiadó – Állambiztonsági Szolgálatok Történelmi Levéltára, 2015. 37–60.

• Több kötetből álló műveknél a kötetek címét kurziválva tüntetjük fel, de a „köt.”, „Bd.” „ed./eds.” stb. rövidítéseket nem szedjük dőlt betűkkel.

Bárdi Nándor – Pál Judit (szerk.): *Székyföld története, 1867–1990*. 3. köt. Budapest: Magyar Tudományos Akadémia Bölcsészettudományi Kutatóközpont, 2016.

• Idegen nyelvű munkák esetében a forrásnyelven írjuk bele a „szerkesztő” (vagy folyóiratok esetében a „szám”) szó rövidítését.

Gábor Benedek: Die Beamten in Ungarn. In: Helmut Rumpler – Peter Urbanitsch (Hrsg.): *Die Habsburgermonarchie, 1848–1918*. Bd. 9: *Soziale Strukturen*. Teilbd. 1/2: *Von der feudal-agrarischen zur bürgerlich-industriellen Gesellschaft. Von der Stände- zur Klassengesellschaft*. Wien: Verlag der Österreichischen Akademie der Wissenschaften, 2010. 1217–1235.

• **Folyóiratban megjelent tanulmányok:**

1. az első előforduláskor:

Kecskeméti Károly: Homályzónák: a zsidók közép-európai történetének néhány tisztázandó kérdése (vázlat). *Aetas*, 21. évf. (2006) 1. sz. 125.

[Szerző: Cím. *Folyóirat címe*, évfolyam száma. évf. (megjelenés éve) szám. sz. oldal.]

Balázs Ablonczy: "It Is an Unpatriotic Act to Flee": The Refugee Experience after the Treaty of Trianon. Between State Practices and Neglect. *Hungarian Historical Review*, vol. 9 (2020), no. 1, 69.

[Szerző: Cím. *Folyóirat címe*, vol. évfolyam száma (megjelenés éve), no. szám, oldal.]

Christoph Buchheim: Unternehmen in Deutschland und NS-Regime, 1933–1945. Versuch einer Synthese. *Historische Zeitschrift*, Bd. 282 (2006) Heft 2. 351–390.

[Szerző: Cím. *Folyóirat címe*, Bd./Jg. kötet/évfolyam száma (megjelenés éve) Heft/Nr. szám. oldal.]

David Rodogno: Le nouvel ordre fasciste en Méditerranée, 1940–1943: présupposés idéologiques, visions et velléités. *Revue d'histoire moderne et contemporaine*, vol. 55 (2008), n° 3, 146.

[Szerző: Cím. *Folyóirat címe*, vol. évfolyam száma (megjelenés éve), n° szám, oldal.]

- Az évfolyam és a szám rövidítései esetében mindig az adott nyelv bevett rövidítéseit használjuk.
- A római számok mellőzendők, ezeket minden esetben át kell írni arab számokra.
- Évfolyamot, számot nem feltüntető és folyamatosan számozott folyóiratok esetén a következőképpen járunk el:

Acta Universitatis Szegediensis, Acta Historica, 129. tom. (2009) 111–137.

2. ismételt előfordulás esetén:

Kecskeméti: Homályzónák, 125.

Ablonczy: "It Is an Unpatriotic Act to Flee", 69.

• **Válogatás, szerkesztés esetén:**

1. az első előfordulásakor:

Romsics Ignác (szerk.): *Magyar történeti szöveggyűjtemény, 1914–1999*. 1. köt. Budapest: Osiris, 2000. 63.

[Szerkesztő (szerk.): Cím. Megjelenés helye: Kiadó, kiadás éve. oldal.]

2. ismételt előfordulásakor:

Romsics (szerk.): *Magyar történeti szöveggyűjtemény, 1914–1999*. 1. köt. 63.

- Alkalmazhatók még a következő rövidítések a szerkesztett kötet leírásának mintájára:
 - összeállította = összeáll.
 - válogatta = vál.
 - jegyzetelte = jegyz.
 - a bevezető tanulmányt írta = bevez.
 - fordította = ford.
 - sajtó alá rendezte = sajtó alá rend.
- A fordítót csak különösen indokolt esetben adjuk meg (például: szépirodalom).

• **Hivatkozás szakdolgozatokra, PhD-értekezésekre:**

1. az első előfordulásakor:

Tamás Ágnes: *Nemzetiségi sztereotípiák – összehasonlító perspektívában*. PhD-értekezés. Szeged: Szegedi Tudományegyetem, 2012. 32.

2. ismételt előforduláskor:

Tamás: *Nemzetiségi sztereotípiák*, 32.

• **Internetes hivatkozás:**

1. az első előforduláskor:

Tomka Béla: A trianoni béke gazdasági hatásai – új szempontok és módszerek. https://tenyleg.com/index.php?action=recordView&type=places&category_id=3339&id=1369321 (Utolsó letöltés: 2019. december 1.)

2. ismételt előforduláskor:

Tomka: A trianoni béke gazdasági hatásai.

- A szerzőt, címet adjuk meg!
- Weben megtalált, de nyomtatott formában is megjelent tanulmányok és könyvek esetén az **eredeti publikáció bibliográfiai adatait kell megadni**, nem elegendő a webhely közzlése. A bibliográfiában fel kell tüntetni az online elérhetőséget is.
- Interneten talált levéltári forrás esetében lehetőleg az eredeti levéltári hivatkozást kell megadni a jegyzetekben. Amennyiben ez nem ismert, az online adatbázis címét, elérhetőségét kell feltüntetni. A bibliográfiában az eredeti levéltári hivatkozást és annak online elérhetőségét is meg kell adni.

• **Levéltári, kéziratári források:**

1. az első előforduláskor:

Országos Széchényi Könyvtár, Kézirattár (a továbbiakban: OSZK Kt.), Levelestár, Ludasi Mór Kandó Kálmánnak, Bécs, 1868. márc. 17.

Azonos lelőhely, ismételt előfordulás:

OSZK Kt. Levelestár, Falk Miksa András Gyulának, Pest, 1870. nov. 2. 7. levél.

- A lehető legpontosabban adjuk meg a lelőhelyet és a forrás elérhetőségét! Levéltári források esetében a fondjegyzék/gyűjtemény **nevét és számát** is tüntessük fel.
- Második említéskor az intézmény nevét rövidítsük!

• **Sajtótermékek mint források:**

1. az első előforduláskor:

Mészáros András: Nemzedékek. *Népszabadság*, 1969. ápr. 4. 14.

[Szerző: Cím. *Sajtótermék címe*, megjelenés éve. hónap. nap. oldal.]

2. ismételt előforduláskor:

Mészáros: *Nemzedékek*, 14.

- Ha ismerjük a szerzőt és a cikk címét, meg kell adni. Ellenkező esetben csak a sajtótermékre és a megjelenés pontos idejére, valamint az oldalszámra hivatkozunk.

b) Bibliográfia készítése

A dolgozat végére kerülő bibliográfiát a lábjegyzetekben elsőként említett leírások segítségével készíthetjük el. Figyeljünk arra, hogy

- családnév alapján rendezzük betűrendbe a hivatkozott munkákat,
- az id. és ifj., gróf, von, de stb. rövidítéseket nem vesszük figyelembe a betűrendbe való besorolásakor, azaz például ifj. Bertényi Iván neve a b-hez kerül „Bertényi Iván, ifj.” formában,

- hasonlóképpen járunk el a nevekhez tartozó betűkkel: A. Sajti Enikő neve az s-hez kerül „Sajti Enikő, A.” formában,

- az idegen nyelvű munkák esetében a családnév után vesszöt teszünk, de hasonlóan járunk el nem magyar szerzők magyar nyelvű írásai esetén is; például:

Vowinckel, Annette: *Agenten der Bilder. Fotografisches Handeln im 20. Jahrhundert*. Göttingen: Wallstein, 2016.

Tomka, Béla: *Austerities and Aspirations: A Comparative History of Growth, Consumption, and Quality of Life in East Central Europe since 1945*. Budapest–New York: CEU Press, 2020.

Kaelble, Hartmut: A nemzetközi történeti összehasonlítások változásai az 1970-es évek óta. *Aetas*, 29. évf. (2014) 3. sz. 185–195.

- ha egy szerzőnek több művét használtuk, a legrégebbivel kezdve időrendbe is rendezzük,
- tanulmányok és folyóiratcikkek esetében a bibliográfiában nem a hivatkozott oldalszámot, hanem a tanulmány teljes terjedelmét adjuk meg,
- minden bibliográfiai tétel végére tegyünk pontot.
- A bibliográfiában monográfiák esetében a lábjegyzetben hivatkozott oldalszámot nem tüntetjük fel. Tanulmányok, folyóiratcikkek esetében nem a lábjegyzetben hivatkozott oldalszámot, hanem a teljes tanulmány -tól – -ig oldalszámát tüntetjük fel.

Az **itt nem szabályozott kérdésekben** a következő kiadvány útmutatása az irányadó (részletes bibliográfiai leírás): Gyurgyák János: *Szerzők és szerkesztők kézikönyve*. Budapest: Osiris, 2018. 149–185.